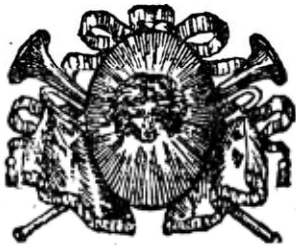

TEATRUL DIN BRAȘOV LA BRAȘOV, L-AM REGĂSIT PE CARAGIALE

terie. În vreme ce al treilea se gospodărește frumușel la casa lui, ceilalți doi își riscărește cîștigul. La reîntîlnirea stabilită, fiecare face apologia monomaniei sale, spre a se converti, apoi, brusc, în ultimele două-trei replici, și a porcede pe calea muncii, a cinstei și a virtuții. Ce va fi determinat, odinioară, succesul piesei (programul de sală ne informează că „acest succes se datorește cu deosebire faptului că prezența în *Lumpaci* a burgheziei în ascensiune din preajma marilor revoluții ale anului 1848 apăsarea în ochii spectatorilor ca o vehementă criticare împotriva rînduiriilor feudale perimate, împotriva unei aristocrații care...” etc., etc.) nu ne apare de loc lîmpede din confruntarea cu ea. azi. O muzică oarecare, o intrigă puerilă, personaje schematice și inconsistente / sînt pretextul debitării unui text lipsit de vervă, cu un umor contrafăcut, cu glume răsuflate, și de un gust cît se poate de îndoielnic. („Îmi pare rău că nu pot fi astăzi cu voi aici” citește bătrînul Hobelman scrisoarea lăsată de „timplar” înainte de a pleca. „Cum spui că nu ești aici, cînd ești lîngă noi și citești”, îl înterupe unul din ascultători. „Păi nu eu, el scrie asta în scrisoare” răspunde bătrînul și reia lectura, spre a fi din nou înterupt cu același „spirit” și nu o dată, nu de două ori, ci de vreo șase sau șapte ori, pînă te cuprinde stenahoria).

Evoluînd în decorurile și costumele de o agreabilă și elegantă policromie realizate de Puiu Ganea, și în sunetele unei orchestre cam neconvingătoare, condusă de Eugen Kofler, numeroasa echipă de actori, în frunte cu Mano Rippel (Cizmarul Knierim), Carol Marcovici (Croitorul Zwirn), Samy Godrich (Timplarul Leim), îndrumată (regia Mauriciu Sekler, artist emerit) spre un joc de factură burlescă, n-a făcut, subliniînd și îngroșînd (lectura la cască a Olgăi Brateș s-ar fi convenit, în schimb, mai puțin „albă”) decît să dea și mai necruțător la iveală, sărăcia de idei și de umor a unui spectacol situat mult sub nivelul repertoriului și al prestigiului artistic al valorosului colectiv din strada Iuliu Barasch.

Radu Albala

Intr-adevăr. l-am regăsit.

Așa cum nu-l mai întîlnisem de mult, pe neîntrecutul meșter al cuvîntului.

Așa cum a vrut el să lase moștenire vrăjitoarea asta a cuvîntului de teatru — s-o transmită din generație în generație — ca să se știe ce înseamnă, în dialogul rostit pe scenă, expresia unică — expresia care nu poate fi în nici un fel înlocuită și care, mai ales, nu poate fi jertfită pentru gloria brutală a unui gest trivial, oricît răsunset ar avea el în hohotele vulgare ale publicului.

Dacă l-am regăsit în adevăr pe Caragiale la Brașov — așa cum îl cunoșteam (mă refer la O noapte furtunoasă) din interpretarea unui Ion Petrescu, Ion Brezeanu, unei Maria Ciucurescu sau Maria Gîrgea — e datorată în primul rînd respectului pe care îl are Sică Alexandrescu pentru această expresie unică a marelui meșter, expresie care s-a ales, ca viii dintre morți, din înverșunata bătălie a cuvîntelor, așa cum și-a lăsat ea sutele de urme pe manuscrisele lui.

Primul succes de carieră — pe care l-a cunoscut acum cîțiva ani pe scena Naționalului după „căderile” din trecut, hulita D-ale carnavalului — s-a datorat tot respectului cu care același regizor a scos în evidență suculența textului lui Caragiale,

Paul Lavric (Conul Leonida) și Marcel Angheliescu (Coana Efimița)

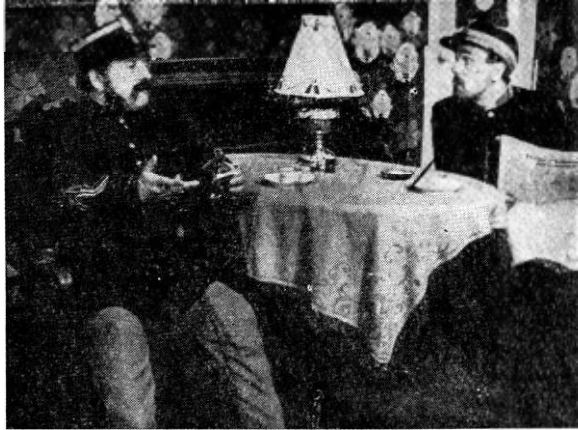
fără să încerce, pentru aștarea apetitelor vulgare, nici cele mai mici trucuri exterioare. Nu invenția regizorală, străină textului, a câștigat primul succes al acestei piese, ci însuși textul lui Caragiale. Dar tocmai asta — și numai asta — a fost o treabă grea...

Iar după carența de regie — care a lovit în teatrul lui Caragiale, în ultimii ani — tot treabă grea devenise și refacerea succesului comediei O noapte furtivoasă prin preriile virtuți ale textului ei, așa cum s-a întâmplat acum la Brașov, marcând cu o mare biruință începutul celei de a patra stagiuni de cînd Teatrul Dramatic a intrat sub conducerea lui Sică Alexandrescu.

Am avut impresia, în seara acestei premiere, atît de larg ovaționată de public — și care a fost completată cu actul Conu Leonida față cu reacțiunea, ambele comedii în scenografia foarte spirituală a lui Mihai Toșan — că Virginia Marcu (O Zița de o seducătoare autenticitate, frumoasă, plină de viață, romanțioasă pînă la ridicol, dar și foc de îndrăgostită) — Geta Grapă (o Ueta care își trăiește cu mare sinceritate drama ultimelor răbufniri lirice, subliniind paralel, cu discreție, și comicul situațiilor în care e prinsă) — Marcel Anghelescu (un Jușin Dumitrache, cu creierul perfect astușat, pe cît de dezlănțuit în tirania lui, pe atît de caraghios și de orb în „ambitlul” lui conjugal — și o Coana Efimița de un comic irezistibil, desfășurat într-un joc de amănunte, care fiecare în parte este o bijuterie de interpretare) — Mihăilă Brașoveanu (un Ipingsescu de un umor inteligent, lansat fără nici un efort, simplu, firesc, comunicativ) — Paul Lavric (un Conu Leonida — de o importanță cu atît mai comică față de coana Efimița, cu cît o întrece în panica provocată de presupusele împuscături ale „revoluționarilor”) — Mircea Andreescu (cu tot patosul batjocorit de autor, în tipul lui Rică Venturiano) — Ștefan Dedu-Farca (un Spiridon tiranizat, dar și avînd în germen, de pe acum, atribute de „procopseală” în viață) — și Dan Dobre (un Chiriac care e un bun partener al Vetei, în marea lor scenă de reproșuri și împăcare) — au primit făclia din mîna pleiadei care m-a făcut să deschid ochii asupra adevăratului și neîntrecutului Caragiale.

La rîndul ei, această pleiadă a copilăriei și a tinereții mele a mers pe urmele marilor actori care au creat personajele sub ochii scrutători, inspirați și neiertători ai regizorului care a fost însuși autorul — și m-am convins, încă o dată, cu prilejul acestei premiere, că bagheta lui Caragiale nu s-a pierdut, că a fost preluată de Sică Alexandrescu.

Mircea Ștefănescu

Marcel Anghelescu (Jușin Dumitrache) și Mihăilă Brașoveanu (Ipingsescu)

TEATRUL „ION CREANGĂ” COMOARA DIN INSULA PIRAȚILOR după R. L. Stevenson

Sîntem în plin secol XX, secol al celor mai îndrăznețe și spectaculoase călătorii în cosmos și, nu am greși cu nimic, dacă l-am numi secolul generoaselor aventuri ale cunoașterii. Firesc deci, ca tinerii să fie atrași de filmele și literatura de anticipație, dar nici povestirile cu pirați nu și-au pierdut încă farmecul. Audiența la public — a acestui gen — a fost verificată la deschiderea stagiunii 1970—71, stagiune care a fost inaugurată de colectivul teatrului „I. Creangă” cu Comoara din Insula piraților în adaptarea lui Marius Oniceanu, după cunoscutul roman al lui R. L. Stevenson. Regia spectacolului e semnată de N. Al. Toscani, scenografia de Elena Simirad Munteanu, muzica — Petre Firulescu.

De necontestat că atît Marius Oniceanu, care a mers pe linia păstrării elementelor esențiale ale romanului, cît și regizorul N. Al. Toscani, care a prezentat o formulă de spectacol modern, — prin înglobarea elementelor de muzică, dans și, prin dialogul deschis cu sala, — au muncit, și, reacția sălii ce